

Szanowni Państwo,

Serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału w pierwszej konferencji poświęconej życiu i twórczości Stefana Norblina, pn. STEFAN NORBLIN. ARTYSTA TRZECH KONTYMENTÓW.

Stefan Juliusz Norblin (1892-1952), malarz, grafik, projektant, działający w Europie, Azji i Ameryce, stopniowo jest odkrywany w kraju swojego pochodzenia. Muzeum Regionalne w Stalowej Woli w 2011 r. zorganizowało pierwszą powojenną wystawę prac tego artysty w Polsce, z powodzeniem prezentowaną również w Indiach. Ówczesny stan badań wykazał, jak wiele jest białych plam w życiorysie Norblina, a tym samym i jego żony, aktorki Leny Żelichowskiej. Kolejne miesiące weryfikowały wiedzę, obfitowały w nowe odkrycia nieznanych faktów z życia artysty, także ukazywały nowe problemy dotyczące różnorodnej twórczości, wymykającej się jednoznacznej ocenie.

Spotkanie będzie czasem na podsumowanie dotychczasowego stanu wiedzy, przedstawienie najnowszych odkryć oraz wyznaczenie kierunków dalszych prac badawczych nad ciekawym życiem i wyjątkowo bogatą twórczością Stefana Norblina. Wystąpienia zostaną zebrane w formie publikacji pokonferencyjnej, która ukaże się na początku 2014 roku.

Konferencja odbędzie się w dniach 7-8 listopada 2013, w wyjątkowym miejscu, w Sali im. Stefana Norblina (otwartej w marcu 2013 r.), mieszczącej się w Domu Gościńnym „Hutnik” w Stalowej Woli.

Organizatorem konferencji jest **Muzeum Regionalne w Stalowej Woli**
www.muzeum.stalowawola.pl

STEFAN NORBLIN

(właściwie Juliusz Stefan Norblin de la Gourdain)

ur. 29 czerwca 1892 r. w Warszawie, zm. 12 sierpnia 1952 r. w San Francisco. Był synem warszawskiego przemysłowca Stanisława Ignacego Norblina i Bronisławy z Piaseckich, wnukiem Adama Juliana Norblina, prawnukiem Aleksandra Jana Konstantego Norblina i praprawnukiem Jana Piotra Norblina, wybitnego malarza pochodzenia francuskiego.

W 1910 r. ukończył Akademię Ekonomiczno-Handlową w Antwerpii, następnie podjął pracę w koncernie papierniczym. Jego pasją była jednak sztuka. Zaczął rysować, na początku karykatury i portrety, co zaowocowało pierwszą wystawą w amsterdamskiej galerii Memling (1913). Zwiedził wówczas także Paryż i Londyn, gdzie tworzył ilustracje pod pseudonimem „hrabia von Luxemburg”. W 1920 r. podczas wojny polsko-rosyjskiej Norblin zaciągnął się do armii. Jako tłumacz (znał biegle kilka języków) uczestniczył

w konferencji pokojowej w Rydze. Po powrocie do Polski aktywnie uczestniczył w życiu intelektualnej i artystycznej elity warszawskiej. Jego pierwszą żoną była aktorka Maria Modzelewska. W 1933 r. poślubił Lenę Żelichowską, tancerkę Teatru Narodowego oraz popularną aktorkę filmową.

Aktywność twórcza Norblina w Polsce przypada na czas odradzania się kultury po odzyskaniu przez kraj niepodległości w 1918 r. Jest to okres szybkiego rozwoju gospodarczego i kulturalnego Polski, a także poszukiwań stylu narodowego. Twórczość Stefana Norblina znakomicie wpisuje się w kontekst kulturowy tego okresu, zaś styl art déco, w którym głównie tworzył, stał się wyznacznikiem mody i gustu tych lat. Życie w stolicy lat międzywojennych obfitowało w wiele wydarzeń artystycznych. Norblin jako twórca wszechstronny: malarz, portrecista, projektant wnętrz i architektury, ilustrator, grafik reklamowy, projektant mody, a nawet projektant kostiumów teatralnych, należał w Polsce do grona najbardziej wziętych artystów tego okresu.

We wrześniu 1939 Norblinowie uchodzą z Polski i przez Rumunię, Turcję, Irak trafiają w 1941 r do Indii gdzie artysta ma okazję pokazać pełnię swojego talentu. Dekoruje i projektuje wnętrza rezydencji pałacowych. Powstają imponujące malowidła ścienne, w których Norblin umiejętnie łączy indyjską tradycję ze stylem ówczesnego malarstwa zachodniej Europy. Maluje portrety właścicieli rezydencji. Pierwszym zleceniem artysty była dekoracja wnętrz pałacu-rezydencji w mieście Morvi (obecnie Morbi), a następnie pałacu w Patnie. Otwiera także indywidualną wystawę w galerii Sir Cowasji Jehangir Hall w Bombaju (obecnie Mumbai) w 1944 r. W tym samym roku rodzi się syn Norblinów – Andrzej Piotr. Kolejne, olbrzymie zlecenie otrzymuje Norblin w mieście Jodhpur w Rajasthanie w nowo powstającym wielkim pałacu Umaid Bhawan. Projektuje tam nowe meble, tworzy imponujące malowidła ścienne oraz na płótnie. Dekoruje także pałacyk myśliwski nad jeziorem Sardar Samand.

W 1946 Norblinowie wraz synem zamieszkują w Stanach Zjednoczonych, pod San Francisco. Artysta podejmuje się zleceń portretowych, pracuje także w firmie dekoratorskiej. Niestety, postępująca choroba sprawia, że w 1952 r. Stefan Norblin popełnia samobójstwo.

STEFAN NORBLIN I STALOWA WOLA

Po raz pierwszy Muzeum Regionalne w Stalowej Woli organizuje konferencję poświęconą życiu i twórczości Stefana Norblina. Skąd warszawski i światowy artysta w tym mieście?

Stalowa Wola zbudowana została na założeniach funkcjonalnego modernizmu jako najważniejsza realizacja urbanistyczna Centralnego Okręgu Przemysłowego (miasto ukształtowane w latach 1937-1939). Znaczące jest to, że w jej architekturze starano się połączyć nowoczesność i funkcjonalność z estetyką, a nawet – pewną dozą dekoracyjności. Ową dekoracyjność nadawały budowlom Stalowej Woli elementy stylu art déco. Promocja modernizmu oraz nurtu art déco to jedna z misji Muzeum Regionalnego w tym mieście.

Sylwetka Stefana Norblina (1892-1952) przypomina lata świetności stylu art déco, a jego ciekawa biografia, nowatorskie podejście do wykorzystania owej stylistyki na gruncie egzotycznej kultury, otwiera niejako okno na szerszy aspekt rozumienia artdekovskiej dekoracyjności. Norblin jawi się jako ciekawy malarz, projektant, grafik, designer, który dał się poznać nie tylko polskiej publiczności, ale odnalazł się także w pozaeuropejskiej tradycji, co znalazło wyjątkowy wyraz artystyczny zwłaszcza w Indiach.

Twórczość Stefana Norblina wpisuje się w strategię tworzenia kolekcji Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli popularyzującej nurt art déco i dobre wzornictwo.

Przygoda z twórczością Stefana Norblina zaczęła się dla stalowowolskiego Muzeum w 2011 r. Wtedy bowiem zorganizowana została pierwsza powojenna ekspozycja dorobku artysty w Polsce *Stefan Norblin (1892-1952). Artysta wszechstronny*. W jej otwarciu honorowy udział wzięł jedyny syn artysty, Andrew, który pierwszy raz gościł na ziemi swoich przodków. Na wystawie obecni także byli m.in.: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ambasador Indii w Polsce, a także Maharadża Jodhpuru. Wkrótce wystawa pokazana została w muzeach indyjskich. Ekspozycje zbiegły się z uroczystościami zakończenia konserwacji wielkich malowideł ściennych autorstwa Norblina w indyjskim Jodhpurze.

Dzięki wystawie w stalowowolskim Muzeum rozpoczęto badania nad twórczością artysty. W ślad za nimi nastąpiło i trwa nadal gromadzenie kolekcji jego prac. Następnie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznało dotację na zakup kilkunastu kalifornijskich obrazów Stefana Norblina, które wypożyczone rok wcześniej do Polski przez The Polish Arts and Culture Foundation z San Francisco, zostały tu odnowione i pokazane na wystawie.

Ponadto dzięki niezwyklej hojności Clausa-Ullricha Simona (niemieckiego badacza życia Norblina), muzeum otrzymało dwie przedwojenne prace na papierze autorstwa Stefana Norblina, a także archiwum badań nad twórczością artysty. Jednocześnie ofiarodawca wyraził nadzieję, że Muzeum Regionalne w Stalowej Woli stanie się centrum badań nad twórczością Stefana Norblina. Jego wolą jest także udostępnianie archiwum dla wszystkich, którzy pragną popularyzować wiedzę o tym twórcy.

Rok 2012 przyniósł kolejne ważne odkrycie: okazało się, że wbrew dotychczasowym ustaleniom, prochy Stefana Norblina i jego żony, Leny Żelichowskiej, nie zostały rozsypane nad jeziorem w pobliżu San Francisco, lecz spoczywają w urnach na cmentarzach w okolicy tego miasta. Uroczystości pogrzebowe w Polsce odbyły się w październiku 2012 r. i zbiegły się z otwarciem wystawy *Sztuka poza czasem. Stefan Norblin (1892-1952)* w Muzeum Plakatu w Wilanowie, której współorganizatorem było Muzeum Regionalne w Stalowej Woli.

Kontynuacją badań oraz popularyzacji sylwetki Norblina jest niniejsza konferencja, która, mamy nadzieję, stanie się kolejnym krokiem do wzbogacenia wiedzy na temat artysty i jego dokonań.